

Iepirkumu uzraudzības birojs

Iepirkuma līguma grozījumi: biežāk uzdotie jautājumi

Monta Drebeiniece

Iepirkumu uzraudzības biroja

Tiesību aktu piemērošanas departamenta direktore

20.12.2023.

Iepirkuma līguma grozījumi

PIL 60. pants

«Iepirkuma līgums»

Iepirkuma ceļvedis.

7.4. Līguma grozījumi un to publicēšana.

<https://www.iub.gov.lv/lv/7-liguma-noslegsana-izpilde>

PIL 61. pants

«Iepirkuma līguma vai vispārīgās vienošanās grozīšana»

IUB skaidrojums «*Iepirkuma līguma un vispārīgās vienošanās grozīšana*».

IUB skaidrojums «*Līguma vadība krīzes apstākļos*».

IUB skaidrojums «*Būtiskas cenu svārstības līguma izpildes laikā*».

PIL 62. pants

«Iepirkuma līguma izpildē iesaistītā personāla un apakšuzņēmēju nomaiņa un jauna personāla un apakšuzņēmēju piesaiste»

IUB videolekcija. Sadaļa «E-mācības».

<https://www.iub.gov.lv/lv/e-macibas>

Līguma grozījumi

61. panta (1).daļa

Nemaina iepirkuma līguma **vispārējo raksturu** (**veidu** un iepirkuma procedūras dokumentos **noteikto mērķi**) un atbilst:

PIL 61. panta (2).daļa:

1. Nemaina piegādātāju **loku**.
2. Nemaina **ekonomisko līdzsvaru** par labu piegādātājam.
3. **Neietver piegādes**, pakalpojumus vai būvdarbus, ko neparedz sākotnēji noslēgtais iepirkuma līgums.

Nebūtiski
(nav būtiski)

Būtiski

Bet - **PIL 61. panta (3). daļa:**

«*De minimis*»
(būtiski/nebūtiski - nav jāvērtē)

PIL 61. panta (5).daļa
Grozījumu vērtība (+/-) nesasniedz:

1. MK noteiktās līgumcenu robežvērtības;
2. **10/15 %** no sākotnējās līgumcenas.

1. Atrunāti līgumā!
(vai likumā)

2. Papildu apjomi, nepieciešami līguma izpildei

3. Apstākļi, kurus pasūtītājs nevarēja paredzēt

4. Piegādātāja maiņa (reorganizācija un pāreja)

PIL 60. panta (2).daļas

7.punkts – līgumā paredz piedāvājumā norādīto apakšuzņēmēju un personāla nomaiņas un jaunu apakšuzņēmēju un personāla piesaistes kārtību;

8.punkts - iepirkuma līguma grozīšanas kārtību un kārtību, kādā pieļaujama atkāpšanās no iepirkuma līguma.

- Līgumcenas **pieaugums (+)** (katrā no gadījumiem – 2. un 3.pk.) nepārsniedz 50% no sākotnējās līgumcenas.
- Jāpublicē «Paziņojums par izmaiņām līguma darbības laikā».

Iepirkuma līgumā obligāti paredzamais (1)

PIL 60. panta (2).daļa

---

7. punkts paredz, ka iepirkuma līgumā norāda piedāvājumā norādīto apakšuzņēmēju un personāla nomaiņas un jaunu apakšuzņēmēju un personāla piesaistes kārtību atbilstoši šā likuma 62. panta noteikumiem.

- **Nav tiesības** bez saskaņošanas ar pasūtītāju veikt piedāvājumā norādītā personāla un **apakšuzņēmēju** nomaiņu un iesaistīt papildu apakšuzņēmējus iepirkuma līguma izpildē.

- Var paredzēt, ka pretendents (līguma pusei) ir pienākums saskaņot ar pasūtītāju papildu personāla iesaistīšanu iepirkuma līguma izpildē.

Likumā noteiktajos gadījumos pasūtītājs nepiekrīt nomaiņai!

Prakses jautājums

Vai pēc iepirkuma līguma noslēgšanas pretendents var piesaistīt jaunu apakšuzņēmēju, neatkarīgi no nododamo darbu apjoma?

Jā, var!

Bet:

- pienākumu veikt PIL 42.pantā noteikto izslēgšanas noteikumu pārbaudi, ja apakšuzņēmējam nododamās daļas vērtība ir vismaz 10 000 euro.
- pasūtītājs **nepiekrīt**, ja būtu ietekmēta piedāvājuma izvēle atbilstoši piedāvājuma izvērtēšanas kritērijiem.
- ja tiek nodoti darbi lielā apjomā, ir **vērtējams**, vai tādējādi būtībā netiek mainīta līgumslēdzēja puse.

Iepirkuma līgumā obligāti paredzamais (2)

PIL 60. panta (2).daļā

noteiktas iepirkuma līgumos obligāti iekļaujamās sastāvdaļas

PIL 61. panta (3).daļas 1. punkts

PIL 61. panta (6).daļas iespēja!

8. punkts paredz, ka iepirkuma līgumā obligāti iekļaujama iepirkuma līguma **grozīšanas kārtība** un kārtība, kādā pieļaujama atkāpšanās no iepirkuma līguma.

Būtiski iepirkuma līguma grozījumi ir pieļaujami, ja iepirkuma procedūras dokumenti un iepirkuma līgums skaidri un **nepārprotami** paredz:

- **grozījumu iespēju;**
- **nosacījumus, ar kādiem grozījumi ir pieļaujami;**
- **grozījumu apjomu;**
- **grozījumu būtību.**

Indeksācija = atrunātais grozījums!

*MK 05.07.2022.noteikumi Nr. 419 «Noteikumi par publisko būvdarbu līgumos obligāti ietveramajiem noteikumiem un to saturu» paredz, ka būvdarbu iepirkumu līgumos, kuru izpildes **termiņš pārsniedz vienu gadu**, obligāti jāparedz līgumcenas indeksācijas noteikumi.*

Piemēri indeksācijai?

IUB skaidrojums «*Būtiskas cenu svārstības līguma izpildes laikā*»

Pasūtītājs var paredzēt:

Būvdarbu līguma gadījumā – materiālu un tehnoloģiju cenu pārskatīšanu vai šo materiālu vai tehnoloģiju nomaiņas kārtību. Nosakot cenu indeksāciju, jānosaka arī maksimālais izmaiņu apjoms, gadījumi, kuros cenas var tikt pārskatītas un kā izpildītājam pierādīt cenu izmaiņas;

Elektroenerģijas piegādes līguma gadījumā – nosakot cenu indeksācijas noteikumus 1 kWh, kā arī maksimālais izmaiņu apjoms, gadījumi, kuros cenas var tikt pārskatītas un kā izpildītājam pierādīt cenu izmaiņas;

Pārtikas piegādes līguma gadījumā – noteikt cenu indeksāciju pārtikas produktiem, nosakot apstākļus, kuriem iestājoties, cenas var tikt pārskatītas un to pierādīšanas veidus, izmaiņu maksimālo apjomu.

<https://www.iub.gov.lv/lv/jaunums/ligumu-vadiba-krizes-apstaklos-papildinata-20062022>

Prakses piemēri

Pasūtītājam pirms grozījumu veikšanas noslēgtā iepirkuma līgumā jāpārliecinās, vai grozījumi ir pamatoti un objektīvi nepieciešami līguma pabeigšanai. Līgumslēdzējam jāiesniedz izvērsti un objektīvi pamatoti skaidrojumi.

 [Labs piemērs - VSIA "Latvijas Valsts ceļi" izstrādātā būvdarbu līguma vienības cenu pārrēķina metode](#)

 [Sliktis prakses piemērs lūgumam par līgumcenas palielināšanu](#)

Iepirkuma līgumā obligāti paredzamais (3)

PIL 60. panta (2).daļā

noteiktas iepirkuma līgumos obligāti iekļaujamās sastāvdaļas

Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likuma 11.¹ panta (5).daļa

8. punkts paredz, ka iepirkuma līgumā obligāti iekļaujama iepirkuma līguma grozīšanas kārtība un **kārtība, kādā pieļaujama atkāpšanās no iepirkuma līguma.**

Piemēram, pasūtītājam ir tiesības vienpusēji izbeigt iepirkuma līgumu, ja ir iestājies PIL 42. panta (7).daļas 1.punkta gadījums.

Iepirkuma līgumā **paredz** pasūtītāja **tiesības vienpusēji atkāpties no līguma izpildes**, ja līgumu nav iespējams izpildīt tādēļ, ka ir piemērotas starptautiskās vai nacionālās sankcijas vai būtiskas finanšu un kapitāla tirgus intereses ietekmējošas Eiropas Savienības vai Ziemeļatlantijas līguma organizācijas dalībvalsts noteiktās sankcijas.

Praksē saņemtie jautājumi

Vai PIL 61. pants attiecas arī uz vispārīgās vienošanās ietvaros slēgtiem līgumiem?

- Atbilde – Jā!
- Vispārīgās vienošanās ietvaros noslēgts līgums ir iepirkuma līgums – grozījumu veikšanai piemēro PIL 61. panta nosacījumus.
- PIL 56. panta (3).daļa – slēdzot iepirkuma līgumus vispārīgās vienošanās ietvaros, puses neizdara būtiskus grozījumus vispārīgās vienošanās noteikumos.

Praksē saņemtie jautājumi

Nebūtiski grozījumi

Vai līgumā var tikt mainīts pasūtītājs?

Līguma grozījumi, kas paredz **nomainīt līgumslēdzēju pusi – pasūtītāju**, ja tiek saglabāti nemainīgi visi citi līguma nosacījumi, **nebūtu** uzskatāmi par būtiskiem līguma grozījumiem.

Praksē saņemtie jautājumi

Vai vispārīgajai vienošanai var pievienoties jauns pasūtītājs?

- Vispārīgo vienošanos nevar papildināt ar jaunu pasūtītāju.
- **PIL 56. panta (2).daļa** - šī procedūra **attiecas vienīgi uz tiem pasūtītājiem un piegādātājiem, kuri kā dalībnieki noteikti vispārīgās vienošanās noteikumos tās noslēgšanas dienā. Par vispārīgās vienošanās dalībniekiem nosaka vienīgi tos pasūtītājus, kas norādīti paziņojumā par līgumu, uzaicinājumā iesniegt pieteikumu vai iepirkuma procedūras dokumentos.**

Praksē saņemtie jautājumi

Nebūtiski grozījumi

Vai piegādātājs pēc paša iniciatīvas var samazināt līgumcenu?

- Līgumcenas samazināšana, **nemainot citus līguma nosacījumus**, neatbilst nevienai būtisku līguma grozījumu pazīmei.
- Tiesības veikt kā nebūtiskus grozījumus.
- **Vienlaikus:**
  - a) jāpārlicinās, ka piedāvātā samazinātā cena nav tāda, kas radītu šaubas par nepamatoti lētu piedāvājumu;
  - b) apsverama piegādātāja motivācija samazināt cenu;
  - c) jāizvērtē, vai, rīkojot atkārtotu procedūru, iespējamu tirgus situācijas izmaiņu dēļ pasūtītājs šobrīd nesaņemtu saimnieciski izdevīgākus piedāvājumus.

(?) Vai izpildītājam būtu tiesības pretendēt uz līgumcenas pārskatīšanu un paaugstināšanu?

Praksē saņemtie jautājumi

Nebūtiski grozījumi

Vai līguma izpildes laikā drīkst paredzēt tiešus maksājumus apakšuzņēmējam?

- **Drīkst.** Grozījumi nemaina pretendenta piedāvājumu pēc būtības, kā arī nemaina ekonomisko līdzsvaru par labu pretendentam.
- Vienlaikus šādi grozījumi ir veicami, ievērojot PIL 63. panta (5).daļā noteikto kārtību, savukārt apakšuzņēmējam **veic pārbaudi saskaņā ar Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likuma 11.¹ pantu.**

Praksē saņemtie jautājumi

Vai valstī minimālās algas paaugstināšanas gadījumā var tikt grozīta līgumcena?

- **Iepirkuma līgums izpildāms atbilstoši līgumā paredzētajam.** Ja līgums paredz līgumcenas pārskatīšanu nodokļu likmju vai citu izmaksu izmaiņu gadījumā, līguma grozījumi veicami atbilstoši līgumā paredzētajam.
- Ja šāda kārtība nav paredzēta, līguma grozījumi, kuri to padara pasūtītājam ekonomiski izdevīgāku, iespējami pusēm savstarpēji vienojoties.

Būtiski grozījumi

Vai var grozīt un kā pamatot?

Vai apdrošināšanas iepirkuma ietvaros polises līgumā var nodrošināt arī citām personām, kuras polises apmaksātu no personiskajiem līdzekļiem?

Līgumā tiktu pievienoti papildu pakalpojuma saņēmēji – grozījumi būtu vērtējami kā būtiski.

Būtiski grozījumi

PIL 61. panta (3).daļas 2.punkts

Vai ir konkrēti prakses gadījumi, par kuriem jautāts IUB?

PIL 61. panta trešās daļas 2.punkts - pasūtītājam **sākotnējā iepirkuma līguma** vai vispārīgās vienošanās **izpildei** ir nepieciešami papildu būvdarbi, pakalpojumi vai piegādes,

kas nebija iekļauti sākotnējā iepirkumā,

un **piegādātāja maiņa radītu būtisku izmaksu pieaugumu**, un

to nevar veikt tādu **ekonomisku vai tehnisku iemeslu dēļ kā aizvietojamība vai savietojamība** ar jau sākotnējā iepirkumā iegādāto aprīkojumu, pakalpojumiem vai iekārtām,

vai **piegādātāja maiņa radītu ievērojamas grūtības**.

Būtiski grozījumi

Vai pieļaujami grozījumi? 61. panta (3).daļas 3.punkts

Tehniskajā specifikācijā neminētu riepu iegāde kļuvusi aktuāla tādēļ, ka pasūtītājs ir iegādājies papildu transporta līdzekļus, kuriem atbilstošu riepu piegāde sākotnējā iepirkuma līgumā nebija paredzēta.

- ✓ Transporta līdzekļu iegāde notikusi salīdzinoši īsā laika periodā pēc riepu iegādes iepirkuma.

Vai šo nevarēja paredzēt?

«De minimis» - nevērtējam būtiski vai nebūtiski

Vai neatbilstošu apakšuzņēmēju, ja tā darbu daļa ir 2,5 % no visa līguma apjoma, būtu pieļaujams nomainīt PIL 61.panta (5).daļas ietvaros?

Vai avansa palielināšana, nepārsniedzot 3 % no sākotnējās līgumcenas, būtu pieļaujama PIL 61.panta (5).daļas ietvaros?

Vai var tikt pagarināts līguma termiņš par 10 % vai 15 %?

Pretjautājums – vai varētu tikt mainīts personu apvienības (ja ar to slēgts līgums) biedrs, kura iesaiste būvdarbu līgumā ir 9% apjomā?

- **Direktīvas 2014/24/ES 107. apsvēruma**

Līdz noteiktai vērtībai vienmēr vajadzētu būt iespējai – bez nepieciešamības īstenot jaunu iepirkuma procedūru – veikt izmaiņas līgumā, kuru rezultātā **nedaudz tiek mainīta līguma vērtība**. Tādēļ un lai nodrošinātu juridisko noteiktību, šajā direktīvā būtu jāparedz *de minimis* robežvērtības, kuru nepārsniegšanas gadījumā nav vajadzīga jauna iepirkuma procedūra.

Līgumcenu robežvērtību pārsniegšana?

- Katrā konkrētā gadījumā izvērtējams jautājums.
- Pasūtītājam būs pierādīšanas pienākums par atbilstoši veiktu plānošanu un ka sākotnēji līgumcena noteikta atbilstoši pasūtītāja vajadzībai un tā mērķis nav bijusi izvairīšanās no atbilstošas iepirkuma procedūras piemērošanas!

Paldies par uzmanību!

---

pasts@iub.gov.lv

Saīsinājumi

- **IUB** – Iepirkumu uzraudzības birojs
- **MK** – Ministru kabinets
- **PIL** – Publisko iepirkumu likums

Iepirkumu uzraudzības birojs